

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลและครูพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลและสถาบันการศึกษาพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร โดยโรงพยาบาลและสถาบันการศึกษาพยาบาลนั้นมีการบริหารงานแยกจากกันซึ่งมีทั้งหมด 8 แห่ง แยกตามสังกัดได้ 5 สังกัด คือ

1. สังกัดกระทรวงกลาโหม 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าและวิทยาลัยพยาบาลนครศรีธรรมราชและอนามัยกองทัพบก โรงพยาบาลพระปิ่นเกล้าและวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ โรงพยาบาลภูมิพลและวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ
2. สังกัดกระทรวงมหาดไทย 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลวชิระ โรงพยาบาลกลาง และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ โรงพยาบาลตำรวจและวิทยาลัยพยาบาลกรมตำรวจ
3. สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 1 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลราชวิถีและวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ
4. สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ 1 ได้แก่ โรงพยาบาลศิริราชและคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
5. สังกัดรัฐวิสาหกิจ 1 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์และวิทยาลัยพยาบาล สภาอากาศไทย

วิธีการสุ่มตัวอย่างโรงพยาบาลและสถาบันการศึกษาพยาบาลดังกล่าวใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสังกัด ให้ได้สังกัดละ 1 แห่ง สังกัดใดมีเพียงแห่งเดียวก็นับเป็นตัวแทนของสังกัดนั้นได้ ดังนั้น จำนวนโรงพยาบาลและสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. วิทยาลัยพยาบาลนครศรีธรรมราชและอนามัยกองทัพบกและโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
2. วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์และโรงพยาบาลวชิระ, โรงพยาบาลกลาง

3. วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพและโรงพยาบาลราชวิถี
4. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และโรงพยาบาลศิริราช
5. วิทยาลัยพยาบาลสหประชาชาติไทยและโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ประชากรจากโรงพยาบาลและสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งหมด แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล และครูพยาบาลซึ่งมีจำนวนประชากรที่มีลักษณะตามขอบเขตการวิจัยและปฏิบัติงานอยู่จริง มีรวม 501 คน เป็นผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล 263 คน และครูพยาบาล 238 คน แต่เนื่องจากจำนวนประชากรในแต่ละสังกัดมีจำนวนที่แตกต่างกันมาก บางสังกัดมีจำนวนผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลและครูพยาบาลมากกว่าสังกัดอื่น 2 - 3 เท่า ดังนั้น เพื่อให้มีการกระจายของข้อมูลเท่า ๆ กันในทุกสังกัด ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างประชากรให้ 10 กลุ่มละ 20 คน เท่ากันทุกสังกัด รวมกลุ่มตัวอย่างประชากร 200 คน แบ่งเป็นผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล 100 คน ครูพยาบาล 100 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีวิธีดำเนินการ เป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาบทบาทและความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลและครูพยาบาลเกี่ยวกับการจัดมรณะการณการ เรียนรบนหอยุ่ยให้กับนักศึษาพยาบาลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล และครูพยาบาลบาง ท่าน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหา ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามแยกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัถนภาพโดยทั่วไปของผู้นอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าแห่ง วุฒึการศึกษา และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติจริง และความคาดหวังในการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล และครูพยาบาล เกี่ยวกับการจัดมรณะการณการ เรียนรบนหอยุ่ยให้กับนักศึษาพยาบาล โดยจัดเป็นมาตราส่วนให้ค่า (Rating Scale)

5. อันคัม จำนวนข้อ มีทั้งสิ้น 44 ข้อ แบ่งเป็น

- ก. ความร่วมมือในชั้นเตรียมการ ก่อนฝึกปฏิบัติงาน จำนวน 15 ข้อ
- ข. ความร่วมมือระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน จำนวน 19 ข้อ
- ค. ความร่วมมือภายหลังจากการฝึกปฏิบัติงาน จำนวน 10 ข้อ

การตอบแบบสอบถามนั้น ใ้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถาม 2 คำถามในแต่ละข้อ โดยคำถามแรกเป็นคำถามเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคาดหวังเกี่ยวกับความร่วมมือในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บนหอผู้ป่วยให้กับนักศึกษาพยาบาลว่า ผู้ตอบมีความคาดหวังหรือต้องการให้มีการปฏิบัติเช่นนั้นมากน้อยเพียงใด และคำถามที่สองเป็นคำถามเพื่อให้ผู้ตอบตอบสนองว่า ใ้มีการปฏิบัติจริงในลักษณะนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด สำหรับการให้คะแนนผู้วิจัยได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

มากที่สุด	คะแนน 5
มาก	คะแนน 4
น้อย	คะแนน 3
น้อยที่สุด	คะแนน 2
ไม่ควรมีปฏิบัติ/ ไม่ได้ปฏิบัติ	คะแนน 1

การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาลให้เป็นผู้ประเมินค่าความตรงของแบบสอบถาม โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากฝ่ายบริการพยาบาลและสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งรายการต่อไปนี้

1. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี 2 ท่าน
2. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 1 ท่าน
3. วิทยาลัยพยาบาลชลบุรี จ. ชลบุรี 1 ท่าน
4. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 ท่าน
5. แผนกการพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 ท่าน
6. แผนกการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช 1 ท่าน

7. แผนกการพยาบาล โรงพยาบาลวชิระ	1 ท่าน
8. แผนกการพยาบาล โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	1 ท่าน
9. แผนกการพยาบาล โรงพยาบาลราชวิถี	1 ท่าน

เมื่อเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน แจ้งความประสงค์ให้ช่วยตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะสำหรับแบบสอบถาม ซึ่งในระยะแรก แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 46 ข้อ เมื่อหาความตรงกันเนื้อหาและโครงสร้างจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงถ้อยคำให้เหมาะสม ซึ่งในที่สุดได้จำนวนข้อในแบบสอบถาม 44 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง และนัดเวลาที่จะไปรับคืนภายใน 2 - 4 สัปดาห์ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดได้แบบสอบถามคืนมาครบตามจำนวนที่ต้องการ คือเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ใช้ได้ทั้งหมด

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม ใช้วิธีการนับจำนวนความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ
 ตอนที่ 2 ของแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ สำหรับคำตอบ เมื่อตอบว่ามีความคาดหวังหรือการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับต่าง ๆ ดังนี้ คือ

มากที่สุด	ให้ค่าคะแนน 5
มาก	ให้ค่าคะแนน 4
น้อย	ให้ค่าคะแนน 3
น้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน 2
ไม่ควรปฏิบัติ/ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้ค่าคะแนน 1

เกณฑ์การ คัดลึนค่า เฉลี่ยโดยส่วน รวและรายช้อของค่าถาม ทั้งที่ เป็นความคากหวังและการปฏิบัติจริงนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50- 5	อยู่ในระดับ	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50- 4.49	อยู่ในระดับ	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50- 3.49	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50- 2.49	อยู่ในระดับ	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1 - 1.49	อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนเป็นร้อยละโดยแยกตามตำแหน่ง วุฒิศึกษา และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคากหวังและการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ฝ่ายการพยาบาลและครูพยาบาลในการจัดประ สบการณ์การ เรียนรึบนหอผู้ป่วยให้กับ นักศึกษาพยาบาล นำมาคำนวณหาค่าต่าง ๆ ตามลำดับเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

2.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum fX$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนผู้ให้ข้อมูล

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

โดยใช้สูตร

$$SD = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

เมื่อ SD แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ประกอบ กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 4
(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517) หน้า 40

2 เรื่องเดียวกัน, หน้า 51

$\sum fX$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum fX^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวที่ยกกำลังสอง

N แทนจำนวนผู้ให้ข้อมูล

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคาดหวัง ระหว่างกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ฝ่ายการพยาบาลและกลุ่มตัวอย่างครูพยาบาล รวมทั้ง เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล และกลุ่มตัวอย่างครูพยาบาล โดยทดสอบค่าที (t - test) จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}} \quad \text{ที่} \quad df = N_1 + N_2 - 2$$

เมื่อ t แทนค่า ที่

\bar{X}_1 แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล

\bar{X}_2 แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มครูพยาบาล

S_1^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล

S_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มครูพยาบาล

N_1 แทนจำนวนผู้ให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล

N_2 แทนจำนวนผู้ให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างครูพยาบาล

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคาดหวัง และการปฏิบัติจริง โดยทดสอบค่าที (t-test) จากสูตร

$$t = \frac{ED}{\sqrt{\frac{NED - (ED)^2}{N - 1}}} \quad \text{ที่} \quad df = N - 1$$

¹ ชูศรี วงศ์รัตนะ, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 3

(ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524) หน้า 83

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 97

เมื่อ t แทนค่าที่

E_D แทนผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนความคาดหวัง
และการปฏิบัติจริง

E_D^2 แทนผลรวมของกำลังสองของผลต่างระหว่างคะแนน
ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง

N แทนจำนวนผู้ให้ข้อมูล

df แทนค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

\bar{X}	หมายถึง	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N.	หมายถึง	จำนวนผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง
t	หมายถึง	ค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสองตัว เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่ามาตรฐานจากตาราง
D	หมายถึง	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนความคาดหวัง และการปฏิบัติจริง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย